

Дигитална библиотека

Сканирай с
телефона си
QR кода за
достъп до
библиотеката

с подкрепата на

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

АСОЦИАЦИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ СЪДИИ ИЗГРАЖДА ДИГИТАЛНА БИБЛИОТЕКА С ПОДКРЕПАТА НА „АМЕРИКА ЗА БЪЛГАРИЯ“

Дигиталната библиотека към уеб сайта на Асоциацията на българските административни съдии (АБАС) се намира на адрес www.abaj.bg и се реализира по проект „Повишена информираност на гражданите, бизнеса, публичния и неправителствен сектор чрез създаване и поддържане на актуална база данни, включваща съдебна практика и други материали в областта на административното правораздаване“.

Проектът е финансиран от Фондация „Америка за България“.

Целта на систематизираната база данни е да се осигури свободен и неограничен достъп на обществеността – представители на бизнеса, неправителствени организации, студенти, граждани и магистрати до всеобхватна и актуална информация за видовете съдебни производства, процесуалните срокове в административното право, както

и до най-новата съдебна практика по определени законови материи.

Ще бъде поставен акцент върху уредбата на разрешителни и лицензионни режими, конкурентно право, околна среда, обществени поръчки, концесии, данъчно право, държавни помощи и др.

Предвижда се да бъде създаден и регистър с решенията на ЕСПЧ по дела срещу България в съответната материя, както и публикуването на становища на юристи, статии от различни други източници, касаещи правата на човека и международната закрила.

В рамките на проекта се очаква да бъдат изготвени и публикувани над 50 материала, до които ще бъде осигурен свободен достъп в интернет страницата на АБАС и ще бъдат налични на адрес: <http://www.abaj.bg/>

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИТЕ – СЪЩНОСТ И ВИДОВЕ

Проф. д.н. Райна Николова

Упражняването на правата и изпълнението на задълженията на гражданите са в основата на съвременното демократично развитие на българското общество. Тяхното добро познаване е белег на висока правна култура и предвидимо законосъобразно поведение. Настоящият труд има за задача да разкрие отправните разбирания на автора за административноправната природа на

правата и задълженията на гражданите. Те се свързват с необходимостта от формирането на един нов подотрасъл в административноправната наука – административното право на гражданите, чиито характеристики ще бъдат разгледани по-долу.

Продължава на стр. 2

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ГРАЖДАНИТЕ – СЪЩНОСТ И ВИДОВЕ

Продължава от стр. 1

Акцент в настоящото изложение е съчетаването на принципа на върховенство на правото и допустимото ограничаване на правата на гражданите, представено с помощта на практиката на Конституционния съд на Република България, на Върховния административен съд на Република България и административните съдилища. Категоризацията на правата на гражданите е обсъдена в нейния хронологичен аспект на развитие. Класификацията на задълженията на гражданите е дискутирана в общотеоретичен контекст. Видовете административни права и задължения на гражданите са дефинирани, за да се разкрият в пълнота техните особености, отграничения и приложимост.

1. Административно право на гражданите

В конституционноправен аспект изпълнителната дейност намира две основни проявления:

1. обслужване на общия интерес и

2. насърчаване на основните права на гражданите.

Общественият интерес при осъществяването на изпълнителната дейност се изразява в осигуряването на гаранции за суверенитета, националната сигурност и стопанската дейност; държавна закрила на здравето на гражданите, на българските граждани в чужбина, на семейството, майчинството, децата, на земята, на околната среда, на националното историческо и културно

наследство; държавни стимули за балансираното развитие на отделните райони на страната, за свободното развитие на науката, образованието и изкуствата, за развитието на спорта и туризма. Защитата на обществения интерес административните органи постигат на основание на редица конституционни хипотези, с които се гарантира зачитането на определени колективни социални ценности, степенувани от конституционния законодател в определена структурна последователност в основни положения. Тези общностни ценности са пряко обвързани с основните права на гражданите, които са индивидуални по своя характер. С оглед упражняването на основните права на гражданите при осъществяването на изпълнителната дейност, общият интерес може да бъде формулиран чрез въвеждането на ограничения за тях.² Тези ограничения по своята същност представляват административните задължения, които могат да имат оригинерен произход, когато са въведени на конституционно ниво, или да имат производен характер, когато административен закон ги формулира и въвежда в правопорядъка. В разглежданите две проявления на специализираното административно материално позитивно право съществува административното право на гражданите.

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <http://bit.ly/3IPFnU2>.

ЕФЕКТИВНОСТ НА СЪДЕБНИЯ КОНТРОЛ ВЪРХУ АКТОВЕ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА. ПРИЧИНИ ЗА НЕИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЪДЕБНИ РЕШЕНИЯ

Изследване обхваща период от четири години /2014 – 2018 г./, а обхватът на проучваните производства и съдебни актове – само АПК, ЗМСМА, ЗОБС, ЗУТ, ЗСПЗЗ, ЗООС, ЗКИР, ЗАдм, ЗГР, ЗДСл и ЗДОИ, като общ и специални закони, пряко свързани с административната дейност на органите на местното самоуправление и местната администрация, въз основа на които съдиите, включени в работна група 1 от Дейност Първа по Проекта, са изготвили собствени проучвания и анализи, приобщени към проектната документация. Настоящото изложение има за цел, на първо място, да обобщи посочените в тях причини за неизпълнение на съдебните актове, с които са потвърдени или отменени актове на местната администрация, а на второ – начините за тяхното преодоляване.

Информацията почерпена от извършеното проучване – анализ на ефективността на съдебния контрол върху

актовете на местната администрация, данните, предоставени от общините и събраната практика на Върховния административен съд и административните съдилища, за периода 2014 – 2018 г. по дела, свързани с неизпълнение на съдебни решения с предмет жалби срещу административни актове, действия и бездействия на органите на местното самоуправление и местната администрация.

Следва изрично да се отбележи, че данните сочат, че в значителния брой случаи, органите на местната администрация предприемат своевременно действия по изпълнението на съдебните решения, както и че по-чести са проблемите при изпълнението на решения от страна на колективните органи на местното самоуправление и местната администрация.

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <https://bit.ly/3KwOrOE>.

БЕЗ/СПОРНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ В ОБЛАСТТА НА ЗАЩИТАТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Младен Семов, съдия в Административен съд София – град

Предмет на този кратък анализ са няколко аспекта на постановеното от СЕС решение[1] по преюдициално запитване на Върховния административен съд на Република България[2], поставящо много важния, но все още търсещ устойчиво разрешение въпрос относно границите на приложното поле на правото на ЕС. Всъщност това е въпросът за все по-широката приложимост на правото на ЕС спрямо наглед чисто вътрешни ситуации (без връзка с правото на Съюза) и относителността на иначе наглед ясните рамки на обхвата на правото на ЕС, заложили в Учредителните договори (УД) в областта на защитата на лични данни.

Основните факти по главното дело пред ВАС

Българската Комисия за защита на личните данни (КЗЛД) с решение от 28. 1. 2021 г. и Централната избирателна комисия (ЦИК) с решение по т. 4 от Протокол № 284 от 08. 2. 2021 г. приемат съвместно Указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес (Указания). По повод предстоящите (тогава) избори за национален парламент, Коалиция „Демократична България – Обединение“ внася жалба срещу посочените

Указания, като с Решение № 1636/15.03.2021 година по адм. дело № 2363 по описа на Административен съд София – град Указанията са отменени като незаконосъобразни. Редом с другото, ключов елемент от първоинстанционното решение е установената липса на връзка с правото на Съюза, респ. неприложимостта на разпоредбите на Общия регламент за защита на личните данни[3] (ОРЗД, регламентът) към спора по същество. Срещу посоченото това решение е подадена касационна жалба както от ЦИК, така и от КЗЛД, а в рамките на касационното производство по адм. дело № 3603 по описа на ВАС за 2021 г. съдът решава да спре производството и да отправи преюдициално запитване до СЕС относно приложимостта на регламента в една наглед чисто вътрешна ситуация.

Българската Комисия за защита на личните данни (КЗЛД) с решение от 28. 1. 2021 г. и Централната избирателна комисия (ЦИК) с решение по т. 4 от Протокол № 284 от 08. 2. 2021 г. приемат съвместно Указания относно обработването и защитата на личните данни в изборния процес (Указания).

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <https://bit.ly/3Irj2dL>

ИЗПЪЛНИТЕЛНО ПРОИЗВОДСТВО ПО АПК. ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАПОВЕД ЗА ПРЕМАХВАНЕ НА НЕЗАКОНЕН СТРОЕЖ

Галина Солакова, съдия във Второ отделение на Върховния административен съд

Нормативната уредба на изпълнителното производство на административни актове е разписана в дял V, глава 17 от Административно процесуалния кодекс /АПК/. Тя съдържа редица специфики с оглед вида на задължението и изпълнителните основания, органа по изпълнението, страните и давността.

Принудителното изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи се провежда по общите правила на изпълнителното производство по дял V от АПК, но при съблюдаване и на специалната правна уредба по Наредба № 13 от 23.07.2001 г. за принудително изпълнение на заповеди за премахване на незаконни строежи или части от тях от органите на Дирекцията на национален строителен

контрол /Наредба № 13 от 23.07.2001 г./ДВ бр. 69/2001 г/ .

Изпълнителното производство се определя от теорията и съдебната практика като сложен и динамичен фактически състав, поредица от актове и действия на органа по изпълнението и на длъжника с цел изпълнение и погасяване на задължения с административноправен характер чрез законово регламентирана държавна принуда.

Съгласно чл. 267 АПК „на изпълнение по реда на този дял подлежат изискуемите задължения, породени от изпълнителните основания, предвидени в този кодекс или в друг закон“.

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <https://bit.ly/3YWUW1x>

Дигитална библиотека

ВЛИЯНИЕ НА ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ ВЪРХУ БЪЛГАРСКОТО ДАНЪЧНО ПРАВО

Проф. д-р Ганета Минкова

Въпросът за влиянието на правото на Европейския съюз (ЕС) върху българското данъчно право не може да бъде разгледан подробно в една статия. Поради това ще акцентираме върху отделни аспекти, като конституционни промени и данъци, с които се облагат трангранични фактически състави.

Република България е член на ЕС от 2007 г. Членството в ЕС имаше за последица приемането на нови закони или изменения и допълнения в съществуващи закони в съответствие с учредителните договори и вторичното право на Съюза. Тъй като българската Конституция е върховен закон, на който другите закони не могат да противоречат съгласно нейния чл. 5, ал. 1, а нейните разпоредби имат

непосредствено действие по силата на втората алинея на същия текст, във връзка с приемането ни в ЕС през 2007 г. бяха извършени изменения и допълнения в нея, включително в текстовете, регламентиращи данъчното облагане.

Правната сила на Конституцията като върховен закон се проявява без съмнение в рамките на нормативните актове, приети от българския парламент, българския Министерски съвет и българските министри, които органи са носители по принцип (Народното събрание като законодателна власт) или по изключение (Министерски съвет и министри) на първична или вторична нормотворческа компетентност.

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <https://bit.ly/3m2G6bc>

АДМИНИСТРАТИВЕН ДОГОВОР. СЪЗДАВАНЕ НА ПРИНЦИПНА ПРАВНА УРЕДБА В БЪЛГАРИЯ

Професор д-р Дарина Зиновиева

В българското административно законодателство липсваше регламентация на този специфичен вид правен институт – административният договор до 2016 г. Около десет години преди регламентирането му, Върховният административен съд издаде два тълкувателни акта, за да се разрешат неясни въпроси по прилагане на закони, които уреждат правоотношения, близки или еднакви с правоотношенията при сключен административен договор. Обаче тази правна фигура официално нямаше правна уредба.

Така тълкувателната практика на ВАС се яви като катализатор на законодателството. Тя показва несъмнено нуждата от принципна уредба на вече съществуващи обществени отношения, нещо, което е принцип в правото и в обществения живот – изпреварващи правото обществени отношения.

Така, в тълкувателно постановление № 5 от 2007 г. се изяснява практиката на ВАС по въпроса дали заповедта на директора на здравната каса, с която се налага финансова санкция на аптека, сключила договор за финансиране със

здрaвноосигурителната каса, е административен акт и подлежи ли на обжалване. В особено мнение на съдията Александър Еленков обосновава нуждата от регламентиране в българското законодателството на административния договор.

По-късно в тълкувателно решение № 8 от 2015 г. ВАС пояснява дали са индивидуални административни актове и подлежат ли на съдебен контрол по реда на АПК, актовете, издавани от разплащателната агенция – Държавен фонд “Земеделие”, с които се одобрява или се отказва изплащането на финансовата помощ или се прекратява договор, сключени с ползвателя на помощта по мярка “създаване на стопанства на млади фермери” (чл. 26, ал. 1, т. 3 и чл. 33 от Наредба № 9 от 03.04.2008 г.). ВАС в тълкувателното решение дава положителен отговор, като определя, че актовете са индивидуални административни актове и подлежат на оспорване по апк.

Пълния материал прочетете в дигиталната библиотека - <https://bit.ly/41h2spG>